Technische vragen over Begroting 2023

partij	vraagnr	pag.PDF	vraag	antwoord
CDA	1	17	Wat is het effect van de stijgende rente op de berekeningen die gedaan zijn voor de verbouwing van het stadskantoor?	Bij financiering hanteren we het systeem van totaalfinanciering. Bij totaalfinanciering zijn leningen niet gekoppeld aan specifieke uitgaven of investeringen, maar aan het saldo van wat de gemeente in totaal uitgeeft en binnenkrijgt. Uitgangspunt voor de rente voor financiering is dat we zoveel mogelijk de kasgeldlimiet benutten (kortlopende leningen). Als de totale financieringsbehoefte hoger is, trekken we langlopende leningen aan. Hoe hoog de financieringsbehoefte, en daarmee samenhangende werkelijke rentekosten, daadwerkelijk wordt, is afhankelijk van het tijdstip dat uitgaven en inkomsten daadwerkelijk plaatsvinden. In 2023 hanteren we bij alle investeringen een rente van 0,5%. We belasten deze rente door aan de investeringen. Het rentepercentage berekenden we bij het opstellen van deze begroting. De totale werkelijke rentelasten wijken hiervan af (we noemen dit het renteresultaat). Gedurende het jaar volgen we de ontwikkelingen en het totale renteresultaat. We gebruiken deze informatie bij het bepalen van het rentepercentage voor de begrotingen van volgende jaren.
CDA	2	17	Waarom worden niet de volledige 4,5 FTE voor Haansberg op het grondbedrijf gezet?	Het grondbedrijf heeft geen personeel. De uren die voor het project Haansberg worden gemaakt worden wel in rekening gebracht bij het grondbedrijf. Op deze wijze kunnen we personeel ook altijd inzetten voor andere vragen.
CDA	3	18	Waarom wordt er gerekend met een rekenrente van 2%. Dit is in het voorstel van de raadskerk nog een stuk lager. Moet deze berekening dan niet aangepast worden?	Het berekenen van deze rente maakt onderdeel uit van het begrotingsproces en is een momentopname. De werkelijkheid kan daarvan afwijken. We rapporteren daarover in de bestuursrapportages.
CDA	4	18	Waar is de 1 miljoen voor de tunnel op gebaseerd?	We verwachten dat de uiteindelijke realisatie van de tunnel € 40 miljoen kost. We willen graag nu al beginnen met het aanleggen van een "spaarpot" voor de financiering, naast de mogelijkheden voor cofinanciering en subsidies. Het miljoen is een voorstel gelet op de financiele situatie van de gemeente op dit moment. Daarnaast kunnen we hiervan nu reeds de onderzoeken die nodig zijn betalen.
CDA	5	20	Wanneer in 2022 worden de mogelijkheden en financiële gevolgen van de ontwikkeling van de nieuwe werkplekken in beeld gebracht?	Voorbereiding is gestart. Mogelijkheden en financiële gevolgen brengen we in 2023 in beeld.
CDA	6	20	Wanneer wordt het duidelijk welke kosten verbonden zijn aan de invoer van de nieuwe regels omtrent E-mail archivering?	Hiervoor volgen we de ontwikkelingen van de VNG. We verwachten dat de kosten in 2023 duidelijk zijn.
CDA	7	20	Is er bij de plannen voor de nieuwe raadzaal rekening gehouden met de Wet digitaal vergaderen decentrale overheden?	Hiermee is inderdaad rekening gehouden bij het opstellen van het schetsontwerp. Bij het maken van het voorlopig en definitief onttwerp van de herinrichting begane grond nemen we dit mee.
CDA	8	21	Wat is de status van de scanauto?	Op dit moment ronden we alle privacyvraagstukken die bij dit project horen af. De planning is er nog steeds op gericht om de scanauto vanaf half december in te zetten.
CDA	9	25	Wat is de status van de verkoop BVC en Van Goghkerk?	Op dit moment wordt gewerkt aan een biedprocedure met daarin de uitgangspunten en randvoorwaarden voor aankoop van de locatie. Het is de bedoeling dat dit document in december 2022 gereed is.
CDA	10	25	Wat is de reden voor het opnemen van een nadelige actualisatie van 51.000 voor raadsvergaderingen?	Voor de raadsvergaderingen in de Publiekshal huren we geluidsapparatuur. Ook plaatsen we meubilair dat we na afloop weer opslaan.
CDA	11	26	Graag onderbouwing van de berekening van de vennootschapsbelasting? Zijn hier afwaarderingen in meegenomen? Zijn alle aanslagen vennootschapsbelasting over 2020 opgelegd?	Dit onderdeel is specifiek gericht op de vennootschapsbelasting van het grondbedrijf. De beantwoording is dan ook op dit onderdeel gericht: op grond van de geraamde resultaten uit de exploitatieopzetten wordt een Vpb-last berekend. Door de mogelijkheid om winsten en verliezen over langere periode met elkaar te vereffenen (carry-forward en carry-back) betaalden we tot nu toe nog geen Vpb. We verwachten in 2023 wel Vpb te betalen. Dit kan op grond van de nieuwe exploitatieopzetten nog wijzigen. Afwaarderingen zijn in de opzetten verwerkt. Voor alle Vpb aanslagen (inclusief grondbedrijf en algemene dienst) zijn de aangiften ingediend tot en met het jaar 2017. De resterende aangiften pakken we binnenkort op (zie ook blz 186)

CDA	12	27	Hoeveel van de extra BOA capaciteit is zichtbaar voor onze inwoners, dus hoeveel van die uren zijn ze in de wijk en aanspreekbaar? Welke taken zijn toebedeeld aan de extra BOA's?	Een boa is 28 uur per week productief inzetbaar. Dit is de inzet na aftrek van onder andere vakantie, verlof, gemiddeld ziekteverzuim en opleidingen. De insteek is om maximaal zichtbaar en aanspreekbaar te zijn. Er zijn binnen de productieve uren ook een aantal noodzakelijke administratieve taken. Binnen het boa-team houden we de huidige taakaccenten tegen het licht. Het gaat dan onder andere om jeugd, drank & horeca. In 2023 krijgt in ieder geval het thema ondermijning extra aandacht binnen het boa-team. Ook kijken we naar de wijken en het verbeteren van de zichtbaarheid zodra er een formatie-aanpassing is. Dit zal ook deze keer gebeuren.
CDA	13	31	Doelstelling 3.2: Hoeveel procent van de openbare verlichting is op dit moment al vervangen naar ledverlichting?	Wij hebben 12.800 lichtpunten en daarvan zijn 5.324 lichtpunten voorzien van led verlichting. Eind 2022 bestaat 45% van de openbare verlichting uit ledverlichting.
CDA	14	32	Wat worden de taken van de mobiliteitsmedewerker nieuw?	Het gaat hier om een uitbreiding van 20 naar 36 uur. Deze medewerker zal naast het reguliere verkeerskundig werk ook het onderdeel parkeren volledig oppakken.
CDA	15	38	Voor welke brede scholen zijn nu beheerstichtingen actief en hoe wordt dit vorm gegeven? Zijn er nog financiele risico's verbonden voor onze gemeente aan dit project bv. voor ventilatie en achterstallig onderhoud?	Voor de scholen Het Voortouw, De Vleer, De Pijler, D'n Overkant en de Vier Heemskinderen zijn er formele beheerstichtingen. Voor De Sonate werken SKPoel, en PCPO samen als beheerstichting. Deze laatste is niet geformaliseerd. Met de kennis van nu zijn er geen financiële risico's.
CDA	16	41	Is het huidige aanbod van de Nobelaer mogelijk binnen de begrote subsidie die eerder door de raad is vastgesteld?	Voor 2022 en 2023 gaven we aan de Nobelaer een subsidiebeschikking af van € 2,9 miljoen + indexering per jaar met de daarbij behorende prestatieafspraken voor de verschillende disciplines. Vanaf 2024 gaan we in onze begroting uit van € 2,75 miljoen met indexering. De Nobelaer geeft aan dat het heel lastig is om voor € 2,9 miljoen het huidige programma aan te bieden. Er worden negatieve resultaten verwacht de komende jaren. Als het subsidiebedrag niet wordt verhoogd, verwacht de Nobelaer financiële problemen.
CDA	17	43	Hoeveel wordt er gebruik gemaakt van de vrijwilligerscentrale 'Etten-Leur voor elkaar'?	In het derde kwartaal 2022 vonden er 174 online matches op het platform van de centrale. Er zijn 51 nieuwe vragen gesplaatst. Er schreven zich 45 nieuwe deelnemers in op het platform. In de praktijk zien we dat het platform vaak wordt gebruikt voor een eerste match, waarna inwoners ook zonder het platform door blijven gaan met vrijwilligerswerk en zelf vervolgafspraken maken (juist ook bij kort vrijwilligerswerk).
CDA	18	45	Zijn er alternatieven om de problemen op te lossen bij de Westpolderplas? En wat kosten deze?	Het onderzoek naar de blauwalgen in de Westpolderplas is in de zomer van 2020 opgestart. In dit jaar waren de gevolgen door de covid pandemie groot. Het onderzoek heeft, door ziekte binnen het projectteam en de gevolgen van de maatregelen, grote vertraging opgelopen. Daarnaast was het achterhalen van de bron van de blauwalgen en het inzichtelijk maken en testen van de mogelijke maatregelen zeer complex. Inmiddels zijn de eerste voorlopig resultaten van het onderzoek bekend. De ontvangen rapportage is echter zeer technisch opgesteld en de voor ons als gemeente relevante gegevens, zoals een kostenoverzicht van de voorgestelde maatregelen, ontbreken nog. Om een compleet en helder beeld met een onderbouwd advies aan u te kunnen aanbieden, gaan wij eerst in overleg met het waterschap de informatie compleet maken. Wij verwachten deze laatste werkzaamheden dit jaar te kunnen afronden, zodat wij u in het eerste kwartaal van 2023 een compleet advies kunnen aanbieden.
CDA	19	47	Wat zijn de exacte taken van de medewerker evenementen?	De medewerker evenementen ondersteunt evenementorganisatoren door het brengen en halen van dranghekken en afvalcontainers. Organisatoren hoeven dan de schaarser wordende groep vrijwilligers bij evenementen hiermee niet te belasten.
CDA	20	47	Waarom zijn er in 2023 geen opbrengsten snippergroen? Actie loopt door.	In 2023 ramen we € 114.000 aan inkomsten voor het verkopen snippergroen. Dit bedrag valt onder het bedrag van € 292.000 in de tabel op bladzijde 203 van de begroting onder het punt 5.7 Openbaar groen en recreatie.
CDA	21	50	Waarom wordt het overschot op de Rijksregeling energietoeslag niet gereserveerd voor de uitvoering van de aangenomen motie energietoeslag?	Op dit moment weten we nog niet of en hoe groot het overschot op de Rijksregeling energietoeslag zal zijn. Inwoners kunnen namelijk tot eind dit jaar de energietoeslag aanvragen en we zijn van plan om deze termijn met enkele maanden te verlengen. In de motie bij de behandeling van de kadernota om de inkomensnorm voor de energietoeslag uit te breiden naar 130% was opgenomen om deze te dekken uit de overgebleven coronagelden.

CDA	22	51	Welke taken krijgen medewerkers bij armoede?	De extra 0,5 fte is bedoeld voor extra werkzaamheden op het terrein van Werk en Inkomen, waaronder de armoedeproblematiek. Het gaat dan met name om de uitvoering van het project Vroeg erop af, de invoering van de voorzieningencheck en het uitwerken en uitvoeren van het Pact tegen armoede. Door allerlei extra taken, zoals de huisvesting van arbeidsmigranten, statushouders en asielzoekers en energiearmoede komen de armoedevraagstukken in het gedrang.
CDA	23	52	Wat is de status van het plan van aanpak om van Etten-Leur een dementievriendelijke gemeente te maken?	Een projectgroep en werkgroepen zijn het afgelopen jaar druk bezig geweest met diverse acties. Momenteel werken we aan een uitvoeringsplan voor 2023. Zo kijken we jaarlijks wat gedaan gaat worden en wat hiervoor nodig is. Dit wordt ook besproken met inwoners met dementie. Een algehele visie rondom een dementievriendelijke gemeente moet in 2023 af zijn.
CDA	24	55	Is de verwachting dat het aantal uitkeringsgerechtigden lager wordt, een realistische verwachting in de huidige tijd?	Het Rijk gaat bij het vaststellen van het BUIG-budget uit van de ramingen van het Centraal Planbureau (CPB). Voor 2022 en 2023 verwacht het CPB in haar meest recente prognoses nog een afname van het landelijk aantal uitkeringsgerechtigden. Daarbij geeft het CPB wel aan dat er veel onzekerheid is over de ontwikkeling van de economie, en daarmee de werkloosheid, in het komende jaar. Het Rijk heeft bij het vaststellen van het BUIG-budget evenwel de meest recente CPB ramingen gevolgd.
CDA	25	56	Mantelzorgvergoeding is niet in de begroting opgenomen in 2025 en 2026. Waarom niet?	Voor 2022, 2023 en 2024 is de mantelzorgwaardering opnieuw ingericht. Na deze jaren (los van tussentijdse evaluaties) bekijken we opnieuw hoe we de mantelzorgwaardering inrichten en welk budget hiervoor nodig is. Vanaf 2025 is het oorspronkelijke bedrag in de begroting opgenomen.
CDA	26	57	Waarom is er op het werkplein uitbreiding van mensen nodig?	De uitbreiding van de formatie vloeit voort uit de organisatieontwikkeling van het Werkplein. Het Werkplein gaat meer lokaal werken en de samenwerking met andere partners in het sociaal domein bevorderen. Daarvoor worden binnen het Werkplein gebiedsverbinders aangesteld die zorgen voor de aansturing van de lokale teams en het bevorderen van de samenwerking. Deze functie bestond nog niet binnen het Werkplein.
CDA	27	91	Wanneer wordt er voor beheer en onderhoud van de leefomgeving gekozen om te voldoen aan CROW criteria van niveau B en C en wanneer van A+ of A?	In Etten-Leur is er geen beheer op CROW niveau A+ of A. Deze niveaus gebruiken we alleen voor de aanlegkwaliteit van de openbare ruimte. Het beheer en onderhoud is in het grootste deel van de gemeente op CROW niveau B. Bedrijventerreinen hebben beheer en onderhoud op CROW niveau C.
CDA	28	130	Waarom wordt afgeweken van kwaliteitsniveau groenbeheer bij de Nobelaer?	Bij de ontwikkeling van het gebied rondom de Nobelaer en het zwembad is aangegeven dat hier een hoogwaardige groene inrichting gewenst was.
CDA	29	133	Waarom is de voorziening verhardingen bij 16 mio? Wat zijn de verwachtingen voor aanwending?	Bij de onderhoudsvoorzieningen, waaronder voorziening verhardingen, kijken we 10 jaar vooruit. In die 10 jaar mag de voorziening niet onder € 0 komen. Als dat wel gebeurt moet de storting omhoog. Met de huidige stand komen we die 10 jaar goed door, als we het werk volgens de planning uitvoeren. We beoordelen jaarlijks of de voorziening, gelet op alle ontwikkelingen, op een voldoende niveau blijft.
CDA	30	136	Hoe is het onderhoud van de kunstgrasvelden bij de verenigingen geregeld? Wat voor invloed heeft dit voor de levensduur?	We verrichten het onderhoud (borstelen en aanvullen) aan de kunstgrasvelden zelf met eigen materieel. Dit doen we volgens de aanbevelingen die we daarover periodiek ontvangen van erkende keuringsinstanties. Ook voert de aannemer van het totale onderhoudsbestek voor de overige velden in de gemeente een keer per jaar intensiever onderhoud aan de kunstgrasvelden uit.
CDA	31	143	Klopt het dat de formatie 2023 (315,1 FTE) t.o.v. de formatie 2022 (291,6 FTE) stijgt met 23,5 FTE?	Dat klopt. Dit is de formatieuitbreiding die in deze begroting is opgenomen en/of in eerdere P&C documenten waren opgenomen
CDA	32	188	Waarom wordt er nog 110k geïnvesteerd in het BVC?	De vervanging van keukenapparatuur en sanitair is afhankelijk van het wel of niet aanhouden van het BVC. Het onderzoek naar het BVC loopt nog. We verwachten dat dit eind 2022 duidelijk is.
CDA	33	algemeen	Wat zijn de richtlijnen voor de toegankelijkheid van openbare gebouwen binnen de gemeente? Zijn er openbare gebouwen binnen de gemeente die hier niet aan voldoen?	We gebruiken nu het ITS keurmerk en gebruikten in het verleden ook het handboek voor geboden toegang. Stichting ZET onderzocht voor ons de toegankelijkheid en duurzaamheid van de gebouwen. Adviezen uit dit onderzoek voerden we door. De gemeentelijke openbare gebouwen zijn goed toegankelijk.
D66	34	11	Waarvoor is de compensatie jeugdgelden ontvangen en wat maakt deze negatief?	Wij ontvingen de compensatiegelden voor de toename van de vraag naar jeugdzorg en voor de kostenstijgingen, zoals reële tarieven en indexeringen. In de mei- en septembercirculaire verlaagde het Rijk het budget voor de jeugdzorg, omdat het Rijk taken gaat overnemen van de gemeente.
D66	35	11	Kunt u een globale onderbouwing aangeven voor de 3 miljoen onvoorzien en reservering uitvoering raadsprogramma?	We namen hiervoor in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende tekst op: Het gaat hier onder meer om de hoge inflatie, de krapte op de arbeidsmarkt, de gevolgen van klimaatverandering, de krapte op de woningmarkt, de opvang van vluchtelingen en de stikstofcrisis. Er is ook een risico dat inkomsten tegenvallen, bijvoorbeeld bij parkeren. In hoeverre dit van invloed is op het realiseren van de ambities uit het raadsprogramma is op dit moment moeilijk in te schatten. Mogelijk zetten we het geld ook in voor armoede en energie maatregelen.
D66	36	11	Zit de resevering van 75.000 van het sociaal domein in de 3 miljoen onvoorzien?	Neen.

D66	37	11	Voor reservering tunnel wordt jaarlijks 1 miljoen gereserveerd, hoe is dit bedrag en de opbouw beredeneerd?	Zie vraag 4 van CDA
D66	38	46	Voor de subsidie de Nobelaer is eerder afbouw afgesproken. Hoe moeten we de prestatieafspraken interpreteren? Betreft dit de afbouw of wordt het huidige subsidiebedrag gehanteerd?	Voor 2022 en 2023 gaven we aan de Nobelaer een subsidiebeschikking af van € 2,9 miljoen + indexering per jaar met de daarbij behorende prestatieafspraken voor de verschillende disciplines. In deze beschikking hielden we nog geen rekening met een verdere afbouw van de subsidie. Vanaf 2024 gaan we in onze begroting uit van een subsidie van € 2,75 miljoen.
D66	39	56	De mantelzorgwaardering stijgt. Is dit alleen berekend op verhoging van de kosten voor de individuele gift aan mantelzorgers of betreft het ook ondersteuning aan de groep mantelzorgers?	De kosten voor de mantelzorgwaardering (individuele gift) stijgen. Dit staat los van de mantelzorgondersteuning.
D66	40	82	Als doel wordt genoemd het actief mee laten denken van jongeren. Klopt het dat we dit verder niet in de begroting terug zien?	Het begeleiden van jongeren om hen actief mee te laten denken en praten over beleidsthema's, die zij zelf belangrijk vinden, gebeurt via de reguliere inzet van het jongerenwerk in afstemming met de gemeentelijk beleidsadviseur. Hiervoor zijn geen extra middelen opgenomen in de begroting. Wij gaan samen met de jongeren ontdekken welke onderwerpen zij belangrijk vinden.
D66	41	88	Doel is het stimuleren van verduurzamen van 3000 woningen. Hiervoor worden de kosten van een onderzoek opgenomen. Hoe wordt het mogelijk gemaakt dat de woning werkelijk verduurzaamd wordt?	We maken een subsidieregeling voor inwoners, waarmee ze een energieadvies en of warmtescan kunnen aanvragen. Dat advies maak duidelijk in welke volgorde, met welke maatregelen een specifieke woning het beste verduurzaamd kan worden. Daarnaast stellen we een bedrag beschikbaar voor de uitvoering van maatregelen. Dit komt naast de landelijke financiële regelingen die er al zijn en komen, zoals de Investeringssubsidie duurzame energie en energiebesparing (ISDE) en het nationaal warmtefonds (energiebespaarlening).
D66	42	175	In 2023 hebben we geen nieuwe middeldure huur en middel koop woningen. Is dit een oude of nieuwe ontwikkeling?	In 2023 worden volgens het actuele woningbouwprogramma zowel middeldure huurwoningen als goedkope koopwoningen gebouwd.
APB	43	11	Budget voor energie maatregel makelaar, wat houdt de makelaar in, doen ze hetzelfde als duurzaam, hebben omliggende gemeenten dit ook en zo ja is dit effectief ?	We willen het voor inwoners en ondernemers makkelijker maken om hun woning en bedrijfspand te verduurzamen. De 'makelaar' is een tussenpersoon die wijst op de regelingen die lokaal, regionaal en landelijk mogelijk zijn. Een aanspreekpunt die de weg kent in alle regelingen en partijen. Vanuit de subsidieregeling die we voorzien komt een gratis mogelijkheid voor een energieadvies. Dat advies komt van Duursaam Etten-Leur, uwEnergieloket of een andere adviseur. We denken dat bestaande lokale partijen als Duursaam en uwEnergieloket deze rol heel goed zouden kunnen invullen. We willen daarover afspraken met hen maken na instemming door de gemeenteraad. Er zijn vergelijkbare goede voorbeelden in Nederland waar wij naar kijken en die nemen we mee in de gesprekken met onze lokale partijen.
APB	44	16	Is de verwachting dat parkeren op maaiveld minder blijft?	Ja, dat is de verwachting.
APB	45	17	Trainee vooor vordering capaciteit tunnel, waarom de keuze trainee en geen zwaardere functie?	Zie de antwoorden op vraag 79 en 118. Er komt geen trainee voor de aanpak rondom de tunnel.
APB	46	13	Waarom laten we de algemene reserve zo oplopen?	De algemene reserve is onder andere bedoeld om in te zetten om tegenvallers op te vangen. De algemene reserve steeg door het positieve resultaat over 2021. In de begroting 2023 wordt voorgesteld om vanaf 2023 jaarlijks € 3 miljoen financiële ruimte te reserveren voor de uitwerking van het college uitvoeringsprogramma en financiële tegenvallers die we verwachten op allerlei vlakken, zoals door de stijging van de energieprijzen en de toenemende armoede. Hierdoor stijgt de algemene reserve de komende jaren. Wanneer deze financiële ruimte (deels) ingezet wordt voor de verdere uitwerking van het college uitvoeringsprogramma of het opvangen van tegenvallers stijgt de algemene reserve komende jaren minder.
APB	47	11	Waarom loopt budget surplus zo op?	We rekenden structureel met een index van 3% op een subsidiebedrag van € 1,9 miljoen.
APB	48	17	3,5 mlj afschrijvingen flexwoningen, kan dit niet efficienter?	Volgens de voorschriften moeten wij een dergelijke investering in 10 jaar afschrijven. We kunnen dus geen kosten doorbelasten.
APB	49	62	Punt 9-11 is hier subsidie voor beschikbaar of komt dit helemaal uit eigen portemonnee?	Zie antwoord op vraag 41
APB	50	76	Incidentele lasten, waarom stijgen deze vanaf 2023 naar 3-4 mio?	De specificatie leest u in de tweede tabel onderaan pagina 196.
APB	51	79	Een aanspreekpunt: op welke wijze wordt hier vorm aan gegeven?	Het doel is dat inwoners met een hulpvraag de juiste hulp op het juiste moment krijgen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven. Op de eerste plaats gaat het om hulpvragen voor jeugdzorg, Wmo en Werk en Inkomen.

APB	52	80	Hoeveel mensen onder de 120% grens zonder bijstandsuitkering krijgen energietoeslag?	Zo'n 1.900 huishoudens in Etten-Leur hebben een inkomen onder de 120%. Ongeveer 700 daarvan hebben een bijstandsuitkering. Zo'n 1.200 huishoudens hebben dus een inkomen onder de 120%, maar geen bijstandsuitkering. Van de totale groep heeft nu 85% de energietoeslag aangevraagd en toegekend gekregen. Dit percentage groeit nog steeds.
APB	53	83	Is er een toename van jongeren zonder startkwalificatie?	Nee, er is geen opvallende toename van het aantal jongeren, dat geen startkwalificatie heeft behaald.
APB	54	85	Zijn er al concrete punten of concrete plannen richting dementie vriendelijke gemeente?	Zie antwoord op vraag 23.
APB	55	89	Totaalscore fietsstad is 3,7, wat is dat?	Dit is een algemene score over het fietsen in Etten-Leur. Op de website Waar staat je gemeente (https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/mobiliteit) kan je voor Etten-Leur kiezen en allerlei details over Etten-Leur lezen. Daar staat ook de score voor fietsstad als totaal en hoe we scoren op de verschillende onderdelen.
APB	56	89	Daaropvolgende stelling, wat is de betekenis van de totaalscore?	De betekenis van de totaalscore is een optelsom van de verschillende onderdelen. We scoren nu een 3.7. Dat willen we graag minimaal zo houden en waar mogelijk verbeteren. Onder andere de aanwezigheid van het spoor en de bijbehorende overgangen in Etten-Leur heeft invloed op de score.
APB	57	121	Solvabiliteitsratio; waarom is deze in 2022 lager dan in andere jaren?	In de begroting 2022 namen we daarvoor deze tekst op: door de afname van de reserves in de afgelopen jaren daalde de solvabiliteit. Vanaf 2022 blijven de reserves gelijk maar verwachten we wel een toename van de schulden (zie ook schuldquote). Hierdoor daalt de solvabiliteit. In deze berekening was nog geen rekening gehouden met een mogelijk resultaat van de jaarrekening 2021. Via resultaat bestemming 2021 is dit bedrag toegevoegd aan de algemene reserve. Mede hierdoor stijgt de solvabiliteit.
APB	58	133	Tabel: sterke stijging onderhoudskosten openbaar gebied, waardoor wordt deze stijging veroorzaakt?	In 2022 vond een incidentele grondverkoop plaats. De opbrengst brachten we ten gunste van de post klein onderhoud groen. Hierdoor is het saldo van de klein onderhoud groen in 2022 lager dan de bedragen in de periode 2023-2025. De stijging in de volgende jaren betreft de normale indexering.
APB	59	134	Wat zijn de kosten die gepland zijn voor werkzaamheden aan de Bisschopsmolen?	Voor 2023 hebben we voor € 97.811 aan onderhoud gepland staan aan de Bisschopmolen.
APB	60	135	Zwembad de Banakker: waardoor lopen de kosten zo op?	We gaan ervan uit dat u de derde tabel bedoeld. Hierin loopt de voorziening op. Er worden geld voor onderhoud gestort, maar er voorlopig zijn er nog geen onderhoudswerkzaamheden gepland.
APB	61	181	Er staat eenzelfde omschrijving bij Leurse haven en De Vaart. Klopt dit?	Dat klopt, deze werkzaamheden zijn aan elkaar gekoppeld.
APB	62	188	Waarom staat Bisschopsmolen niet in lijst vaste materiele activa?	De molen heeft geen boekwaarde meer.
VVD	63		Hoe ver staat u met de gesprekken rondom de spoortunnel?	We startten een samenwerkingsverband met ProRail. Om tot een onderdoorgang te komen doorlopen we een aantal fases van grof naar fijn. In elke fase vinden onderzoeken plaats met daarbij ontwerpen en berekeningen. We werken op dit moment samen met ProRail aan het projectplan voor de planstudiefase.
VVD	64		Hoe ver bent u met de verkoop van de Van Goghkerk?	Op dit moment wordt gewerkt aan een biedprocedure met daarin de uitgangspunten en randvoorwaarden voor aankoop van de locatie. Het is de bedoeling dat dit document in december 2022 gereed is.
VVD	65		Hoe ver bent u met de maatregelen voor een betere verkeersdoorstroming op Etten-Leur Noord in het algemeen en meer bijzonder rondom Lichttorenhoofd?	Het college neemt hierover op 15 november een besluit. Daarna informeren we de gemeenteraad bij.
VVD	66		Wat wordt er gedaan om het blauwalg in de Westerpolderplas aan te pakken zodat onze inwoners tegen de zomer volgend jaar weer in schoon water kunnen zwemmen?	Zie vraag 18 van CDA
VVD	67		Is onderzocht of schuldhulpverlening in eigen beheer van toegevoegde waarde kan zijn?	Bij de overstap naar de Kredietbank Nederland was de tijd te kort om goed te onderzoeken of het uitvoeren in eigen beheer mogelijk en wenselijk is. Met de Kredietbank Nederland gaan we een kortdurend contract aan om in de tussentijd te onderzoeken of we de schuldhulpverlening (fase 2) in eigen beheer kunnen en willen uitvoeren.
VVD	68		Wat wordt er gedaan om cameratoezicht rondom afvalcontainers te realiseren zoals eerder binnen de raad besproken?	We stemden de maatregelen af met de Officier van Justitie. De Officier bepaalde onlangs dat cameratoezicht rondom afvalcontainers propotioneel is. Door dit besluit is het beleid juridisch duidelijk en daarom voeren we nu een marktconsultatie uit. We zoeken daarbij naar een geschikt camerasysteem en een geschikte leverancier. We streven er naar om cameratoezicht rond afvalcontainers in het eerste kwartaal van 2023 te starten.
VVD	69		Hoeveel textielcontainers heeft de gemeente in beheer en hoeveel zijn er in totaal in Etten-Leur?	De gemeente Etten-Leur heeft 14 containers voor textiel in beheer. Er staan 13 ondergrondse containers voor textiel verspreid in de wijken. Daarnaast staat er één textielcontainer op de milieustraat. Bekend is dat een aantal bedrijven en instanties een 'eigen' textielcontainer op eigen terrein heeft staan. Hoeveel dit er zijn is niet bekend bij de gemeente.
VVD	70		3.3 bedrijfsloket kent een besparing. Kunt u een toelichting geven wat dit inhoudt?	Dit is geen besparing. De € 71.000 zijn de lasten op dit taakveld. Op verzoek van een aantal gemeenteraadsleden nemen we in deze begroting alle lasten op als een negatief bedrag, alle baten als positief bedrag.

VVD	71		a) Voor het verduurzamen van 3000 woningen wordt EUR 500,- aan advies beschikbaar gesteld per woning. Daarnaast voor de uitvoering EUR 100.000,-. Is dit bedrag voor uitvoering jaarlijks of eenmalig?	Het gaat om jaarlijkse bedragen. Het budget is bedoeld voor maximaal 1.000 woningen per jaar. Vanuit het budget is er voor iedere woning € 100 voor advies en € 500 voor maatregelen. De looptijd is drie jaar. In totaal gaat het om € 1,8 miljoen.
VVD	72		b) Heeft u in beeld hoeveel woningen er in Etten-Leur al “duurzaam” zijn en hoeveel woningen er dus nog verduurzaamd moeten worden? Zo ja, hoeveel zijn dit er? Zo nee, gaat u dat alsnog in beeld brengen?	Een woning is pas duurzaam als die zonder aardgas wordt verwarmd. We weten welke (delen van) wijken zover zijn. Bij veel woningen zal de transitie naar aardgasvrij in stappen gaan. Op basis van het bouwjaar van woningen hebben we goed inzicht in de maatregelen die nodig zijn om die woningen stapsgewijs aardgasvrij te maken. We hebben de duurzaamheid van onze woningen nog niet volledig in beeld, maar beschikken al wel over diverse informatie. We maken gebruik van luchtfoto's om te zien hoeveel zonnepanelen er zijn. Daarnaast gebruiken we data van energielabels die mensen verplicht aanvragen bij de verkoop van een woning. Alwel heeft ook inzicht in de duurzaamheid van hun woningbezit. Tenslotte hebben we op basis van vergunningen inzichtelijk gemaakt waar een gesloten of open bodemenergiesysteem aangelegd is. Helaas beschikken we niet over data van de afgesloten gasaansluitingen. Deze data is van Enexis en de data is niet overdraagbaar vanwege de AVG-regelgeving. Dat is een uitdaging die elke gemeente heeft.
VVD	73		c) wat is uw definitie van een duurzame woning?	In het raadsprogramma is hier geen definitie aan gegeven. In het algemeen is een duurzame woning zodanig aangepast en/of geïsoleerd dat de woning zonder aardgas kan worden verwarmd. Het gaat om stappen zetten richting aardgasvrij of aardgasvrij-gereed. Dit kan onder meer door het isoleren van vloer, dak en spouwmuur. Ook is het nodig tenminste HR++ glas aan te brengen en kookgas te vervangen door elektrisch of op inductie koken.
VVD	74		Hoe ziet het project De Grote Oogst er uit? Wat kan de raad daarvan verwachten?	In diverse gespreksrondes en werkateliers spraken we samen met VNO-NCW en met ondernemers. Het doel was om samen plannen te maken. Op basis van de geleverde input werken we aan een plan van aanpak voor de stapsgewijze verduurzaming van Vosdonk. Het gaat om onderzoeken waar we (deels) al mee bezig zijn. Onder andere onderzoek naar lokale netten voor distributie en uitwisseling of opslag van warmte en elektriciteit. Het plan van aanpak is naar verwachting eind december gereed. Op basis daarvan willen we aanspraak maken op co-financiering van de provincie Noord-Brabant voor de uitvoering van het project. Daarbij wordt dan ook een financiële bijdrage verwacht van de bedrijven en van de gemeente.
VVD	75		Wat is de status van aanpassing van het Oderkerkpark?	Het project hebben we opnieuw gestart. Op 18 oktober 2022 vond de eerste bewonersbijeenkomst plaats. Met de opbrengst uit deze bijeenkomst gaan we verder aan de slag.
VVD	76		Is onderzocht wat de toegevoegde waarde kan zijn als de jongerenwerkers in dienst van de gemeente komen? Is dit wellicht goedkoper maar belangrijker nog, hebben we dan meer invloed en een betere inzetbaarheid?	Vanaf begin dit jaar maakten we nieuwe afspraken met Surplus over het jongerenwerk gericht op een meer intensieve aansturing en samenwerking. We gaan deze aangepaste werkwijze goed volgen en als basis gebruiken voor besluiten over rollen, taken en een eventuele (her) positionering van het jongerenwerk. Vooralsnog gaan we ervan uit dat de jongerenwerkers in dienst blijven bij Surplus.
VVD	77		Is het mogelijk de openingstijden van de parkeergarage te verruimen en wat zouden daarvan dan de meerkosten zijn?	Ja dat is mogelijk. We werken eraan om de garage 24 uur per dag en 7 dagen per week open te stellen. We maken de kosten hiervan inzichtelijk.

VVD	78		Waarom gaat u er vanuit dat de parkeerkosten niet meer op het niveau van voor Corona komen? Zou de inzet van een scanauto in de toekomst de opbrengst niet juist kunnen verhogen?	We pasten in de afgelopen jaren steeds het begrote bedrag aan. Hierbij hadden we tijdens de bezuinigingen een aantal maatregelen voor ogen. Tijdens de bezuinigingen gaf de raad aan dat we op andere manieren extra inkomsten moesten realiseren. Aanvankelijk was het idee om het betaald parkeergebied uit te breiden en met digitalisering extra inkomsten te realiseren. We zijn bijna drie jaar verder en concluderen dat deze verwachting niet is uitgekomen. Digitalisering levert van zichzelf namelijk geen extra inkomsten op, wel is er een besparing op de kosten van de uitvoering. Daarnaast zijn de gebieden voor betaald parkeren niet uitgebreid zoals eerder was bedacht. Door de coronacrisis kwamen er minder (consumenten)bezoekers. Daardoor zijn de parkeerinkomsten lager. De coronacrisis lijkt nu nagenoeg voorbij, maar nu lijkt er een economische crisis te ontstaan. Omdat mensen minder kunnen besteden verwachten we dat het bezoek aan de stad af zal nemen. Deze tendens is ook in de regio zichtbaar. Gezien de huidige financiële situatie van inwoners en bedrijven willen we op dit moment liever geen andere kostenverhogende maatregelen doorvoeren. De raad besloot daarnaast om de tarieven niet te indexeren. We zetten de scanauto in om het parkeerbeleid te handhaven volgens het principe 'De juiste gebruiker/parkeerder op de juiste plek'. We willen dit op een efficiënte manier doen. Dan kunnen we BOA handhavers inzetten op de plekken waar zij fysiek nodig zijn. Daarin zit de voornaamste (structurele)winst/besparing van de inzet van een scanauto.
Leefbaar	79	11	Bij actualisatie begroting pagina 11 staat Trainee ruimtelijke ordening en capaciteit tunnel. Kosten 2023 €191.000,- 2024 €93.000,- 2025 €96.000,- Bij de toelichting financiële mutaties staat. Nieuwe medewerkers duurzaamheid en circulaire economie Trainee voor milieu en klimaatverandering, medewerker voor de ambitie circulaire economie en medewerker duurzaamheid. Trainee Ruimtelijke ordening en capaciteit tunnel Voor de toekomstige tunnel vormen we een reserve. Voor het plan van aanpak voor de realisatie van de tunnel is expertise nodig. Omdat het erg lastig is personeel te vinden op het gebied van Ruimtelijke Ordening sluiten we aan bij een initiatief van de provincie. Hiervoor zetten we een trainee in. Vraag: waar zijn de te maken kosten nu voor bedoeld en wie wordt er nu aangesteld? Worden er nu 1 of 2 trainees aangenomen?	Wij doen mee met het opleidingstraject "Ruimte voor Groei" van de Vereniging Brabantse Gemeenten en de Provincie. Het doel van het project is om zijinstromers klaar te stomen voor een plek op de arbeidsmarkt in de Ruimtelijke Ordening. Het is de bedoeling dat deze arbeidskrachten doorstromen naar vaste (externe) formatie. We stellen 1 trainee aan. Het betreft een investeringsbijdrage van € 91.000 die voor de jaren erop geindexeerd is.
Leefbaar	80		Medewerker milieu en duurzaamheid (1 fte) In 2019 vroegen we voor drie jaar extra formatie voor een medewerker milieu en duurzaamheid. De laatste jaren heeft dit onderwerp een enorme vlucht genomen en zijn deze onderwerpen niet meer weg te denken uit onze leefwereld. Omdat de formatie in 2019 voor drie jaar is aangegaan stellen we voor om deze formatie definitief te maken. Gezien de extra fte die nu definitief wordt dan hoeven er toch geen extra kosten gemaakt te worden aan een maatregel makelaar?	Zie antwoord op vraag 43
Leefbaar	81	11	Budget voor energie maatregel makelaar We hebben budget nodig om een impuls te geven aan het verduurzamen van woningen en maatschappelijke accommodaties. Daarbij gaan we uit van 3.000 woningen en € 500 per woning. Vraag: als ik dit uitreken dan kom ik op een budget van €150.000,- en dat zou betekenen dat de makelaar (die hopelijk nog niet is aangesteld) komt op een bedrag van €450.000,- (pag 11) Klopt deze berekening?	De berekening klopt niet. De opzet is als volgt. We stellen voor 1.000 woningen per jaar € 100.000 voor energieadvies en € 500.000 euro voor maatregelen beschikbaar. Het programma duurt drie jaar, in totaal gaat het om € 1,8 miljoen.
Leefbaar	82	55	Pagina 55 Etten-Leur actief staat er 2 keer in, waarom is dit een foutje? Het project Etten-Leur Actief zetten we na 2023 voort. We betalen dit uit de specifieke uitkering,die we van het Rijk ontvangen (budget-neutraal). Het project Etten-Leur Actief zetten we na 2023 voort. We betalen dit uit de specifieke uitkering,die we van het Rijk ontvangen (budget-neutraal).	Regel 21 is de besteding aan het project Etten-Leur Actief. Regel 22 toont de ontvangst van het geld dat we hiervoor van het Rijk ontvingen.

Leefbaar	83	62	Waarom is een medewerker milieu en duurzaamheid duurder (€101.000,-) dan een medewerker circulaire economie (€87.000,-)?	Dit zijn 2 verschillende functies die in functiewaarderingssysteem, op basis van de inhoud, worden gewogen.
PvdA/GL	84	17	Voor de implementatie omgevingswet zijn de 200.000,- gereserveerde kosten in 2022 niet meer nodig vanwege uitstel. Wordt dit budget niet gereserveerd voor 2023/ wordt dit op een andere manier opgevangen?	Er is structureel budget voor de invoering van de Omgevingswet. Dit bedrag is in 2023 lager dan in 2022. Mocht het budget onvoldoende zijn, dan passen we het in 2023 bij de bestuursrapportage aan.
PvdA/GL	85	19	De doelstellingen t.a.v. eigentijds bestuur en dienstverlening op maat zijn het prolongeren van de inwonersbeoordelingen/ de inwonerstevredenheid. Waarom is hiervoor gekozen in plaats van het verbeteren dan wel afzetten tegen landelijke gemiddelde cijfers?	Dit is gebaseerd op de afspraken die aan het begin van de raadsperiode met de werkgroep raadsprogramma zijn gemaakt. Zoals aangegeven overleggen we in de nieuwe raadsperiode met de raad over de gewenste ontwikkeling (dalen, gelijkblijven of stijgen) van de effectindicatoren en dat met de raad bepaald wordt of deze aangepast worden voor de komende 4 jaar. In dat verband moet met elkaar het antwoord op de gestelde vraag gevonden worden.
PvdA/GL	86	21	Kan het achterblijven van de parkeerinkomsten ook te verklaren zijn dat er meer mensen op de fiets dan wel te voet komen? Zoals we met elkaar willen stimuleren?	Daar zijn geen gegevens van bekend. Er is in de gemeentelijke bewaakte fietsenstalling geen toename van het aantal bezoekers. We weten dat het aantal klanten bij winkeliers in heel Nederland afnam. De aanname dat de inkomsten in de garage terugliepen door toename van het aantal fietsende klanten lijkt onwaarschijnlijk. Er moet een grote verschuiving van auto naar fiets en lopen plaatsvinden om dat zichtbaar in de exploitatie van de garage te merken.
PvdA/GL	87	23	Komt de doelstelling bij 5.1. opnieuw terug in de begroting van volgend jaar?	We kozen voor een algemenere doelstelling. Deze is te vinden op pagina 29 van het College Uitvoeringsprogramma onder 'doelen' en dan doel 5. We stellen daar als doel dat de gemeentelijke panden duurzaam zijn. Daarvoor maken we een routekaart verduurzamen gemeentelijke gebouwen. We nemen de te ondernemen acties en kostenramingen daarin op. De routekaart leggen we in de eerste helft van 2023 aan de raad voor.
PvdA/GL	88	25	Wat maakt dat de genoemde ontvangen (over te hevelen naar 2023) klimaatgelden nog niet werden uitgegeven?	We werkten de plannen voor klimaat nog niet volledig uit. Momenteel werken we Transitievisie Warmte verder uit. Daarom gaven wij de gelden deels uit aan zaken die nu al het doel dienen. De resterende gelden oormerkten we voor klimaat in 2023. We zetten de gelden in bij de uitwerking van klimaatgerelateerde plannen.
PvdA/GL	89	30	Wat zijn de geraamde totale kosten voor de tunnel?	De bouw van de tunnel is twee jaar geleden in een globale berekening geraamd op € 40 miljoen exclusief het aanpassen van infrastructuur, kabels, leidingen en de grondaankoop. Door prijsstijgingen van de afgelopen jaren kunnen de kosten van de tunnel hoger worden.
PvdA/GL	90	31	Bij 1.5. staat dat de uitkomsten van de maatregelen en voorgestelde maatregelen zullen worden voorgelegd aan het college. Klopt dit of moet dit zijn: aan de raad?	Over de korte termijn maatregelen in het Lichttorenhoofd beslist het college. Er is voldoende budget hiervoor in de reguliere budgetten. Over de maatregelen op middellange- en langere termijn gaan we in gesprek met de gemeenteraad. We bespreken dan de (on)mogelijkheden. Als hiervoor extra budget nodig is, dan is dat een bevoegdheid van de raad.
PvdA/GL	91	40	Is er al overeenstemming met de partners in de beheerstichting dat de medewerker onderwijshuisvesting wordt doorbelast vanaf 2023?	We zijn in gesprek over de inrichting van de toekomstige vorm van beheer en exploitatie van de multifunctionele accommodaties. Dit is niet afgerond. In de begroting 2023 van de beheerstichtingen zijn deze kosten al wel opgenomen.
PvdA/GL	92	41	2.3 Geldt dit alleen voor sportverenigingen? 3.3 en 3.6 Hoeveel FTE is daarmee gemoeid? 3.7 Waarom is het onderzoeken van de mogelijkheid om samen te gaan een taak van de gemeente? Is dat niet aan beide stichtingsbesturen? Gaat dit om het verlagen van de totale subsidie en hoeveel bedraagt dat nu?	2.3: Binnen dit doel geldt dit alleen voor de sportverenigingen. 3.3 en 3.6: betreft 1,2 fte. 3.7 Het onderzoeken van de mogelijkheid om de stichtingen samen te laten gaan is geen taak van de gemeente. Dit is een taak van de stichtingsbesturen zelf. We faciliteren en ondersteunen deze ontwikkeling omdat we hierin kansen zien voor de toekomst van beide musea. Of dit leidt tot verlaging van subsidie is nog niet bekend. De subsidies voor beide stichtingen bedragen nu totaal € 22.000.
PvdA/GL	93	45 en 131	De onderhoudsbudgetten zijn niet voldoende om het onderhoudsniveau van het openbaar groen te realiseren. Over welk (globaal) bedrag gaat het dan, wat wordt tekortgekomen?	Op dit moment werken we aan een groenbeheerplan waarvoor we verschillende scenario's van onderhoud berekenen. Die berekeningen zijn nog niet gemaakt. We verwachten deze in het tweede kwartaal van 2023 aan de raad te presenteren.
PvdA/GL	94	46	In hoeverre is de huidige subsidie voor toereikend om het bestaande voorzieningenniveau en aanbod van de Nobelaer te kunnen handhaven zoals wordt beoogd? En waar blijkt dat uit? 6.2 Er staat: 'bij in gebruikname van het nieuwe gebouw, stellen we een nieuwe beschikking op (2021)'. Klopt dit of moet dit zijn 2022? Want het gebouw is in april 2022 in gebruik genomen?	Voor de jaren 2022 en 2023 gaven wij een beschikking aan de Nobelaer af voor het subsidiebedrag van € 2,9 miljoen + indexering per jaar met de daarbij behorende prestaties voor de verschillende disciplines. De beschikking ging in op 24 december 2021, omdat die dag de overdacht van het gebouw aan de Nobelaer plaatsvond en de huurovereenkomst inging. Vanaf 2024 gaanf we in onze begroting uit van € 2,75 miljoen met indexering. De Nobelaer geeft aan dat het heel lastig is om voor € 2,9 miljoen het huidige programma te kunnen blijven aanbieden. Er worden negatieve resultaten verwacht de komende jaren. Als het subsidiebedrag niet wordt verhoogd, worden financiële problemen verwacht.

PvdA/GL	95	47	6. Reserve cultuur: Betekent dit dat er minder reserve is voor kunst in de wijken? Waarom? 8. Is er voor het uitrijden van vuilnisbakken en dranghekken voor niet-commerciële evenementen 1 FTE nodig? Graag toelichten.	Antwoord 6: Nee, we wijzigden de onttrekkingen uit de reserves niet. We voorzien afwisselend een “oude” wijk (Baai, Grauwe Polder en Trivium) en een “nieuwe” wijk (Schoenmakerhoek + Oost en de Streek) van een kunstwerk. Op dit moment gebeurt dit in Schoenmakershoek. Vanuit Schoenmakershoek is € 57.000 gestort in de reserve. In de Streek is € 51.000 gestort. Voor de Baai, Grauwe Polder en Trivium is ongeveer € 30.000 per locatie beschikbaar. Antwoord 8: Bij de laatste bezuinigingsronde in coronatijd verviel 1 fte binnen de verkeers- en evenementenploeg. Dit was mogelijk omdat veel niet- commerciële evenementen door verhoging van de subsidie destijds zelf de plaatsing van dranghekken en afvoer van afvalcontainers organiseerden. Ze maakten toen minder gebruik van de ondersteuning van de gemeente. Nu is er de wens om evenementen meer te gaan faciliteren. Daarvoor is de huidige formatie te klein. We moeten 1 fte toevoegen en draaien daarmee de eerdere bezuiniging feitelijk terug.
PvdA/GL	96	49	Huishoudelijke ondersteuning wordt uitbesteed. Waarom wordt onze eigen organisatie uitgebreid met 2 FTE?	Door een toename van het aantal en de complexiteit van aanvragen voor maatwerkvoorzieningen in het kader van de Wmo, ontstaat er meer werk voor de Wmo-consulenten. Daarom is het noodzakelijk de formatie uit te breiden (niet allen voor Huishoudelijke Ondersteuning).
PvdA/GL	97	50	Waarom wijkt de indexering voor Spring af t.o.v. de andere jeugdzorgaanbieders?	Bij jeugdprofessionals gaat het om betaling van een fte kostprijs/personeelskosten. Bij de indexering van jeugdzorgtrajecten gaat het om meer dan alleen personeelskosten. Deze tarieven zijn vastgesteld op basis van het uitgangspunt reële kostprijzen die we voor de jeugdzorg moeten betalen.
PvdA/GL	98	52	2.2 We stellen in 2021 een nieuw plan van aanpak vast voor dementievriendelijke gemeente. Is dat plan er al? Ook bij de GR geweest?	Zie antwoord op vraag 23.
PvdA/GL	99	58	Voor advies over verduurzaming van woningen wordt 500 euro per woning gereserveerd. Hierna staat vermeld dat voor de uitvoering ervan 100.000 per jaar wordt gereserveerd. Waarvoor is deze 100.000 euro precies bestemd? En is het ook mogelijk om de 500 euro te gebruiken voor implementatie van verduurzamingsmaatregelen of enkel voor advieswinning?	Zie antwoord op vraag 71.
PvdA/GL	100	73	21% van onze inwoners is ontevreden over dienstverlening tegen 14% Nederland. Welke drempel(s) worden weggenomen om deze ontevredenheid weg te nemen waardoor dit percentage zal dalen?	Met de uitvoering van de activiteiten die aangegeven zijn onder “3.1 Dienstverlening en menselijke maat, Wat gaan we daarvoor doen?” willen we onder andere de waardering voor de dienstverlening verbeteren.
PvdA/GL	101	78	‘Wat gaan we daarvoor doen?’ => er staan jaartallen achter de projecten, maar veel loopt niet door tot 2026. Betekent dit dat zo’n project dan helemaal stopt? Of is het geborgd? (Dit geldt voor meerdere hoofdstukken).	Het jaartal geeft aan wanneer het project start en wat de verwachte doorlooptijd is. Projecten zijn er in het algemeen op gericht dat het gewenste eindresultaat dan geborgd is. Als dat niet zo is of er is een vervolg nodig, dan rapporteren we daarover en stellen we planningen bij. Sommige projecten (zoals een nieuwe woonwijk) beslaan meerdere jaren. Dan is dat ook aangegeven. In de toekomstige P&C documenten rapporteren we de stand van zaken van de projecten.
PvdA/GL	102	79	Er komt een versterkingsprogramma mantelondersteuning. Gebeurt via Surplus? Zo ja, is dat te dekken met de indexering van de gelden voor Surplus? Zo nee, op welke manier wordt dit versterkingsprogramma dan tot uitwerking gebracht en waar vinden we de dekking ervoor?	We stellen samen met Surplus een versterkingsprogramma voor de mantelzorgondersteuning op. Het opstellen doen we binnen de huidige subsidie die we aan Surplus verstrekken. Mocht uit dit versterkingsprogramma blijken dat meer middelen voor mantelzorgondersteuning noodzakelijk zijn, dan komen we hiervoor met voorstellen. We kunnen dit niet dekken uit de indexering van de gelden, omdat deze bestemd zijn voor de stijging van materiële en personeelskosten.
PvdA/GL	103	80	Het aantal verstrekte minimaregelingen via het werkplein is een meetfactor in het minima- en armoedebeleid. Klopt het dat een toename wordt gezien een teken van een effectief armoedebeleid?	Een toename hoeft niet perse een teken van een effectief armoedebeleid te zijn. Het aantal verstrekte regelingen (ten opzichte van de doelgroep) zegt vooral iets over het bereik van de regeling.
PvdA/GL	104	80	Zijn er middelen gereserveerd voor de uitvoering van het Pact armoede in relatie tot het onderzoek armoedeval en om welk bedrag gaat het?	Er is geen relatie tussen de uitvoering van het Pact tegen armoede en het onderzoek armoedeval. Zowel voor het Pact tegen armoede als het onderzoek armoedeval reserveerden wij geen middelen. Uitwerking van het armoedepact is opgenomen in het college uitvoeringsprogramma waarvoor onder meer de € 3 miljoen wordt gereserveerd.
PvdA/GL	105	82	Het programma Jong zijn in Etten-Leur omvat onderdelen zoals een fijne leefomgeving voor jongeren etc. Maar alleen jeugdzorgcijfers worden genoemd onder de peilingsmethoden. Zijn andere cijfers mbt jeugd die aantrekkelijkheid van onze gemeente kunnen bepalen beschikbaar? (zoals hoeveel jongeren na hun studie wegblijven en hoe zij de gemeente waarderen).	Op dit moment zijn geen cijfers beschikbaar die de aantrekkelijkheid van Etten-Leur bepalen.

PvdA/GL	106	83	Wordt de wens voor het oprichten van een jongerenraad gepeild of wordt er daadwerkelijk een start gemaakt met de jongerenraad als middel om hen te laten meedenken? Welke middelen worden beschikbaar gesteld voor jongerenparticipatie?	Ja, die behoefte hebben we inmiddels gepeild en ook de wijze waarop jongeren graag hun meningen over bepaalde thema's richting gemeentebestuur/politiek willen geven. Deze werken we verder uit in een document dat de jongeren nog dit jaar presenteren. Er is geen extra budget geraamd voor jongerenparticipatie.
PvdA/GL	107	86	Onder het kostenplaatje voor 'Sociaal' => waarom worden de lasten en baten vanaf 2022 zoveel hoger geraamd dan de werkelijke lasten en baten in 2021?	De baten en lasten voor 2021 blijken niet juist. De jaarrekening 2021 is opgemaakt in de oude programmastructuur. Voor de begroting 2023 hebben we de lasten en baten voor 2021 omgezet naar de nieuwe programmastructuur. Ten onrechte zijn hierbij de lasten en baten voor cultuureducatie, Nobelaer, kunst en beheer en onderhoud kunstobjecten onder programma 3 Ruimte voor wonen en leven terecht gekomen in plaats van onder programma 2 Sociaal Etten-Leur. Onderaan deze vragenlijst leest u de juiste tabellen. Deze bedragen corrigeren we in de definitieve begroting.
PvdA/GL	108	88	Doelstelling voor woningbouw is 300 extra woningen per jaar. Hoe is tot dit aantal gekomen? En in hoeverre is dit realistisch?	Het aantal van 300 woningen bestaat voor een belangrijk deel uit bouwen voor eigen behoeften. Daarnaast maakt Etten Leur deel uit van een stedelijke regio die afspraken maakt met de provincie en het rijk om ook een bijdrage te leveren aan de landelijke opgave om tot en met 2030 totaal 900.000 nieuwe woningen op te leveren
PvdA/GL	109	97	In het hoofdstuk toerisme en recreatie wordt ook het belang van recreatie onder eigen inwoners genoemd. Waarom wordt in dit geval enkel gemeten met ''aantal toeristen met overnachting''? Hoe kunnen de andere gestelde doelen gemeten worden?	Er worden via het Koopstromenonderzoek en het Etten-Leur City App platform metingen gedaan over bezoekersaantallen. In deze metingen wordt geen onderscheid gemaakt tussen bezoekers en eigen inwoners.
PvdA/GL	110	102	Doel 4: Zonne-energie-installaties aantal per 1.000 inwoners. => Hoeveel zonne-energie-installaties per 1.000 inwoners wordt hier bedoeld?	In het raadsprogramma geeft de raad aan doelen graag met andere raadsleden, inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden te bepalen. Zonnepanelen zijn een belangrijk thema in het raadsprogramma en komen door deze doelstelling in het college uitvoeringsprogramma en de begroting terug. Welke aantallen het definitief zijn, of dat na overleg aanpassing van de doelstelling nodig is weten we nu nog niet. We kunnen de raad onder andere informeren over het aantal zonnepanelen in Etten-Leur. Ter indicatie: om de doelen vanuit de Regionale Energie Strategie (RES) te behalen zijn vanaf 2022 jaarlijks per 1.000 inwoners 10,5 nieuwe installaties met ieder 10 panelen van 350 Wp per paneel nodig.
PvdA/GL	111	103	Ten aanzien van het doel 'klimaatbestendig inrichten van stedelijk en landelijk gebied en het vergroten van de hoeveelheid groen in de leefomgeving': Te lezen is (blz 26) dat de daarvoor bestemde rijksgelden dienen als dekking voor de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie, klopt dat? In hoeverre dekken deze gelden de stappen die nodig zijn om dit doel te behalen?	We zetten de klimaatgelden niet in voor de uitvoeringsagenda klimaatadaptatie. We bieden de visie klimaatadapatatie en het uitvoeringsplan met kostenraming in het eerste kwartaal aan de gemeenteraad aan ter vaststelling. We namen de hiervoor benodigde middelen al op in de begroting 2023.
PvdA/GL	112	103	Hittestress, wateroverlast en droogte voorkomen. => Wat zijn de plannen voor klimaatadaptatie? Adaptatie voor hitte, adaptatie voor wateroverlast en voor droogte?	We presenteren de plannen voor klimaatadaptatie binnenkort aan de raad in de vorm van de visie klimaatadaptatie en het gekoppelde uitvoeringsprogramma.
PvdA/GL	113	104	De gemeente koopt duurzaam in. => Wat koopt de gemeente nu al duurzaam in? En welke plannen liggen er om in de komende jaren nog meer duurzaam in te kopen?	Een toename van duurzame inkoop is wenselijk. Momenteel kopen we voornamelijk huishoudelijke artikelen duurzaam in. Duurzaamheid is ook een beoordelingskader bij inkoop. Een voorbeeld: schonere voertuigen scoren bij een aanbesteding dan hoger in de beoordeling. De nog te werven medewerker circulaire economie zal onder andere onderzoeken hoe we duurzamer kunnen inkopen. Daarnaast stelt deze medewerker ook een plan van aanpak op en zorgt ervoor dat we een verbeterslag maken in het duurzaam inkopen.
PvdA/GL	114	111	Waar komt de verwachting vandaan dat het aantal kwijtscheldingen met ca. 10% (371 naar 408) zal stijgen?	We baseren dat op de prognoses die we van de Belastingsamenwerking West-Brabant (BWB) hierover ontvangen. BWB behandelt de kwijtscheldingen en stuurt overzichten naar ons over de geïnde belastingen en de toegekende kwijtscheldingen.
PvdA/GL	115	111	Is het financieel en wettelijk mogelijk kwijtscheldingsbeleid ook toe te passen op andere heffingen en belastingen?	Ja, dat is wettelijk mogelijk. Op de OZB en hondenbelasting wordt op dit moment door Etten-Leur geen vrijstelling verleend. Dit is een lokale keus.
PvdA/GL	116	116	Wanneer wordt de voorzieningenwijzer in gebruik genomen? Waarom kunnen de gevolgen voor het verwachte verbruik nog niet eerder dan bij het in gebruik nemen, in beeld worden gebracht?	We verwachten begin 2023 de VoorzieningenWijzer in gebruik te nemen. De aanbieder probeert op dit moment het te verwachten aantal gesprekken en het daaruit voortvloeiende (meer) gebruik in te schatten. De komt dus nog in beeld. De aanbieder geeft wel aan het lastig te vinden met zekerheid een stijging van het gebruik aan te geven. Dit komt
OEL	117	88	stimuleren van verduurzamen van 3000 woningen. is het budget 500 per woning realistisch?	Het budget is een eerste aanzet om inwoners te stimuleren. Daarnaast zijn er landelijke regelingen en subsidies beschikbaar voor onze inwoners.

OEL	118	11	bij de trainee ruimtelijke ordening staat een budget in 2023 op 191k en in 2024 is hij ongeveer de helft waar ligt dat verschil aan? is er ook ruimte om een trainee in ieder geval te kunnen werven, gezien de moeilijkheidsgraad van verwerving?	We doen mee met het opleidingstraject "Ruimte voor Groei". De Verenging Brabantse Gemeenten en de Provincie zijn daar de trekker van. Het project heeft als doel om zij-instromers klaar te stomen voor een plek op de arbeidsmarkt in de Ruimtelijke Ordening. Het is de bedoeling dat deze arbeidskrachten doorstromen naar vaste (externe) formatie. We stellen 1 trainee aan. Het betreft een investeringsbijdrage van € 91.000 die voor de jaren erop geindexeerd is. We nemen deel aan het project van de provincie om op te leiden en werkervaring op te doen, maar daar waar we talenten kunnen behouden zullen we dat zeker bekijken en de mogelijkheden hiervoor bezien. De € 100.000 extra die we in 2023 opnamen is bestemd voor het inhuren van kennis en expertise voor onderzoeken voor de tunnel.
OEL	119	11	de trainee voor milieu en klimaat gaat van 21k naar 65k waar zit dit verschil in?	De trainee begon in september 2022 en werkte in dat jaar 4 maanden. In 2023 betreft het de inzet voor een volledig jaar.
OEL	120	97	is er onderzoek gedaan op autoluw een nadelig effect kan hebben voor de ondernemers.	We voeren dit onderzoek op dit moment uit.
OEL	121	97	er staat dat we doelen hebben voor het stimuleren van evenementen voor jongeren onder de 18 en vervolgens dat we gaan meten aan de toeristen met overnachting. dit is niet juist neem ik aan?	Het meten van de toeristen met overnachting is een indicator voor het thema Toerisme en recreatie. Naast de groei naar een duurzame vrijetijdseconomie willen we ook meer evenementen in het bijzonder voor de jongeren onder de 18 jaar. De genoemde indicator is uiteraard niet op van toepassing op dit onderdeel.
OEL	122		is het bedrag van het ICT in wel verhouding met wat we daarvoor terug krijgen?	De kosten zijn in verhouding met de gemaakte afspraken over dienstverlening vanuit ICT WBW aan onze organisatie.
OEL	123	27	is de cameratoezicht echt regulier in het centrum? dit omdat altijd gezegd werd dat dit niet haalbaar was vanwege de privacy. En wat wordt bedoeld met flexibel toezicht? hoe ziet dat er in de praktijk uit.	We bereiden een voorstel voor dat antwoord zal geven op de verschillende vragen die worden gesteld. We zorgen dat het voorstel in overeenstemming is met de wettelijke mogelijkheden en zeker ook met de privacywetgeving. En inderdaad werken we aan een voorstel om de vaste camera op de Markt, die tot op enkele jaren geleden ook regulier in werking was, weer in te stellen. Daarnaast denken we aan een camera die inzetbaar is op verschillende plekken (flexibel toezicht) om zo bijvoorbeeld de plaatsen waar afvaldumping plaatsvindt voor een bepaalde periode te monitoren.

Deze tabellen horen bij het antwoord op vraag 107:

De baten en lasten voor 2021 blijken niet juist. De jaarrekening 2021 is opgemaakt in de oude programmastructuur.
Voor de begroting 2023 hebben we de lasten en baten voor 2021 omgezet naar de nieuwe programmastructuur.
Ten onrechte zijn hierbij de lasten en baten voor cultuureducatie, Nobelaer, kunst en beheer en onderhoud kunstobjecten onder programma 3 Ruimte voor wonen en leven terecht gekomen in plaats van onder programma 2 Sociaal Etten-Leur.
Het is een verschuiving tussen twee programma's. Het eindresultaat wijzigt niet.
Deze bedragen corrigeren we in de definitieve begroting.

Programma 2 Sociaal

2. Sociaal	**Werkelijk**	**Raming**	**Raming**	**Meerjarenraming**		
(bedragen x € 1.000)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Lasten	-42.070	-46.184	-47.794	-48.346	-48.735	-49.381
Baten	2.250	4.143	3.862	3.544	3.397	3.324
Totaal saldo van baten en lasten programma	**-39.820**	**-42.041**	**-43.932**	**-44.802**	**-45.338**	**-46.057**
Mutaties eigen vermogen:						
Toevoeging reserves	-75	-	-	-	-	-
Onttrekking reserves	593	582	500	492	485	477
Resultaat programma	**-39.303**	**-41.459**	**-43.432**	**-44.309**	**-44.853**	**-45.579**
Incidenteel						
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-
Incidentele baten	548	507	500	493	485	477
Resultaat structureel programma	**-39.851**	**-41.966**	**-43.932**	**-44.802**	**-45.338**	**-46.056**

3. Ruimte voor wonen en leven	**Werkelijk**	**Raming**	**Raming**	**Meerjarenraming**		
(bedragen x € 1.000)	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**

(bedragen x € 1.000)	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Lasten	-29.171	-25.100	-34.047	-34.767	-35.227	-35.203
Baten	19.673	16.597	22.496	22.973	22.381	22.398
Totaal saldo van baten en lasten programma	**-9.498**	**-8.503**	**-11.551**	**-11.794**	**-12.846**	**-12.805**
Mutaties eigen vermogen:						
Toevoeging reserves	-1.832	-3.975	-1.599	-2.317	-1.407	-2.524
Onttrekking reserves	1.609	960	464	466	496	1.394
Resultaat programma	**-9.721**	**-11.518**	**-12.687**	**-13.646**	**-13.757**	**-13.934**
Incidenteel						
Incidentele lasten	-970	-6.694	-1.685	-2.348	-1.450	-1.582
Incidentele baten	1.009	6.266	685	1.348	450	582
Resultaat structureel programma	**-9.760**	**-11.090**	**-11.687**	**-12.646**	**-12.757**	**-12.934**